

visko vedlo v tomto případě k tomu, že soud i v otázce viny dle § 7 lichevního zákona dospěl ku nesprávnému výsledku, jak mu zmateční stížnost z důvodu § 281 čís. 9 a) tr. ř. právem vytýká. Rozsudek vzal totiž za podklad svého výroku o zřejmé přemrštěnosti ceny, požadované obžalovanými při dalším prodeji plátna, koupí od zlodějů na sebe převedeného, výhradně rozpjetí mezi touto cenou a cenou, za niž obžalovaní plátna od zlodějů nabyli. Jelikož pak rozpjetí toto, tvořící zároveň zisk obžalovaných, bylo ovšem velmi značné, uznal též požadovanou cenu za cenu zřejmě přemrštěnou. Než i když ovšem za okolností normálních výše ceny nabývací tvoří způsobilé měřítko pro přiměřenost ceny prodejní, není tomu tak tenkrát, kdy zboží nabyto bylo trestným činem. Zde o ceně nákupní v obchodním smyslu nemůže vůbec býti řeči, jelikož pro její výši směrodatnými nebyly náklady výrobní neb poměry trhové. Právem poukazuje stížnost na to, že by dle zásady, v rozsudku vyslovené, musil býti stihán pro předražování každý zloděj, jenž by předměty bez jakýchkoli nákladů nabyté vůbec hleděl zpeněžit. Podobně má se však věc s nabytím předmětů trestným nákupem od zloděje; ani zde nebývá peníz, placený zloději, v žádném poměru ku vnitřní ceně předmětu. Proto pochybeným jest stanovisko lichevního soudu, jenž uznal obžalované vinnými přečinem dle § 7 lichevního zákona, poněvadž rozpjetí mezi tím, co bylo zloději placeno, a tím, co při dalším prodeji bylo utrženo 2000 K přesahovalo. Lichevní zákon v § 7 nečiní brání nepřiměřeného zisku podkladem skutkové podstaty, nýbrž požadování zřejmě přemrštěné ceny. A byť i za normálních okolností přemrštěný zisk činil i prodejní cenu přemrštěnou, není tomu tak tam, kde prodaného předmětu následkem nahodilých okolností nabyto bylo vůbec bezplatně nebo za cenu nepřiměřeně nízkou. Zde nutno vzít za měřítko zřejmé přemrštěnosti požadované ceny nikoli náklady nabývací, jichž po případě vůbec nebylo, nýbrž průměrné ceny trhové, pokud nejsou snad výsledkem obchodní činnosti předražovací neb jinak nezákonné. Rozsudek odsuzující, jenž v tomto případě okolností těch nedbal, jest, jak zmateční stížnost právem vytýká, právně pochybeným.

Čís. 844.

**Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).
Pokud se může dopustiti řetězového obchodu živnostník.**

(Rozh. ze dne 11. května 1922, Kr II 401/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Novém Jičíně ze dne 2. července 1920, jímž byli obžalovaní podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro přečin řetězového obchodu dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a pro přečin předražování dle § 7 odstavec první téhož zákona, zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl

v d ů v o d e c h:

Napadený rozsudek zjišťuje, že obžalovaný koupil od kloboučníka P-a 365 nehotových klobouků po 65 Kč a prodal je po několika dnech po

75 Kč obžalovanému S-ovi, který je ihned prodal zase obchodník R-ovi po 80 Kč. Nálezací soud neshledává v této činnosti obžalovaných skutkové podstaty přečinu řetězového obchodu z důvodu, že oba obžalovaní jsou živnostensky oprávněni k obchodování zbožím všeho druhu, tedy i kloboky nehotovými. Budiž ponecháno stranou, že živnost agentury, na kterou zní jeden ze živnostenských listů S-ových, spočívá dle třetího odstavce § 59 živn. ř. v získání objednávek pro jiné živnostníky, neobsahuje tedy obchodování na vlastní účet, a že nálezací soud nezjišťuje, zda živnostenské listy obou obžalovaných, znějící na obchodování smíšeným zbožím, byly neobmezené či zda živnostenská tato oprávnění obžalovaných byla ve smyslu čtvrtého odstavce § 38 živn. řádu (zákon ze dne 4. července 1869, čís. 205 ř. zák.) obmezena na prodávání výrobků při provozu pouze místním. Než názor nálezacího soudu, že živnostník, k obchodování jednotlivým zbožím živnostensky oprávněný, není ohledně tohoto obchodování nikdy zbytečným mezičlánkem, je v této povšechnosti — jak zmateční stížnost veřejného žalobce právem vytýká dle čís. 9 lit. a) § 281 tr. ř. — právně mylným. Účelem zákona o válečné lichvě jest, čeliti účinku mimořádných poměrů válkou vyvolaných, zejména nedostatečnosti výroby, aby přes tyto obtíže zásobování obyvatelstva předměty potřeby dalo se co možná nejvydatněji, nejrychleji a nejlevněji. Za tím účelem napadá zákon zejména veškeré rejdy a výhonky obchodu, k nimž ony mimořádné poměry dávají podnět, příležitost i naději na zisk a jimiž zboží na přechodu z výroby do spotřeby zbytečně se zdržuje nebo zdražuje. Zákaz řetězového obchodu zejména čelí proti tomu, by přechodu zboží z výroby do spotřeby nesúčastnil se větší počet činitelů, než dle ústrojí hospodářského je nutno, neb alespoň účelno. Zákon nerozeznává, vsunula-li se zbytečně do přechodu zboží osoba, jinak k obchodování oprávněná, či osoba jiná. Zákonná ochrana zájmů spotřebitelstva byla by neúplná a nedostatečná, kdyby živnostníkovi bylo, — bez ohledu na účelnost nebo zbytečnost jeho překupnické činnosti pro zásobování spotřebitelstva tím kterým zbožím — dovoleno, použití jakékoliv příležitosti ku docílení osobního zisku. Ku zbytečnosti vsunutí se obžalovaných jako překupníků v tomto případě poukazuje okolnost, že jde o polotovary, tedy o zboží, o němž je nanejvýše pochybno, bylo-li ku přechodu jeho z továrny do rukou spotřebitelů třeba jiného mezičlánku než snad živnostníka kloboučníka, který polotovary dohotovuje. Okolnost, zda ceny, za které polotovary byly obžalovanými prodávány, jsou přiměřeny čili nic, je bez významu, ježto ku skutkové podstatě řetězového obchodu stačí již pouhé zbytečné zdržování zboží. Nálezací soud použil proto nesprávně zákona co do pojmu řetězového obchodu tím, že vyloučil zbytečnost vsunutí se obžalovaných povšechně pro živnostenské jejich oprávnění, aniž uvažoval o tom, zda překupnická činnost obžalovaných byla v tomto případě hospodářsky nutná neb alespoň účelná či zbytečná a neužitečná.

Čís. 845.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Trestného činu dle § 13 lich. zák. dopouští se i konsumní spolek, nutí-li své členy, by současně odebrali zboží, jehož nepotřebují.

(Rozh. ze dne 12. května 1922, Kr I 886/21.)